

עת"א 747/09/16 - ד' מ' נגד הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

עת"א 747-09-16 מ' נ' הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון ואח' תיק חיצוני:

בפני	כבוד השופט יחיאל ליפשיץ
העותר	ד' מ'
נגד	
המשיבים	1. הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון 2. מדינת ישראל

פסק דין

1. עתירה כנגד החלטה על הפסקה מנהלית של עבודות שירות.

2. העותר, יליד 1994, נדון בתאריך 22.6.16 ל 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות וזאת לאחר שהורשע בעבירות אלימות ועבירות אחרות בהקשר לאירוע מתאריך 23.8.14, אז תקף יחד עם אחרים שכן שביקש מהעותר וחבריו לשמור על שקט. בית המשפט קבע כי העותר יתייצב לתחילת ריצוי עונשו בתאריך 20.3.16.

3. העותר החל ברגל שמאל את עבודות השירות וזאת לאחר שלא התייצב למועד שנקבע לתחילת ריצוי העונש (20.3.16), חרף שיחת טלפון אליו שיזם המפקח על עבודות שירות ש"הזכיר" לו כי הוא צריך להתייצב.

העותר התייצב באיחור של יום - בתאריך 21.3.16. באותו מועד נערכה לו שיחת בירור (שיחת בירור מס' 1) במסגרתה טען ש: "לא היה לי איך להגיע". המפקח על עבודות שירות הזהיר את העותר והציבו לעבודה במועצה הדתית נשר. העותר, יצוין, הינו תושב נשר.

חרף האמור לעיל, לא התייצב העותר לעבודות השירות ואף ניתק קשר עם המפקח ולא ענה לשיחות טלפון.

לכן, זומן העותר לשיחת בירור. השיחה התקיימה בתאריך 5.5.16 (שיחת בירור מס' 2), אז מסר למפקח כי: "הייתי בחובות. עכשיו אני מבטיח להתייצב ולעבוד ללא בעיות". העותר הזהיר בשנית וכן זומן לשימוע שנקבע לתאריך 20.7.16. הזימון לשימוע עתידי הינו נוהל מקובל של הממונה על עבודות שירות לזמן כבר במסגרת שיחת הבירור

את העובד לשימוע עתידי בעוד מספר שבועות - למידה והעובד לא יחזור לתלם.

בנוסף, נשלח זימון לשימוע גם לבא כוח העותר אשר ייצג אותו מטעם הסניגוריה הציבורית בהליך שהתקיים בבית המשפט השלום.

גם שיחת הבירור השניה לא הועילה. העותר המשיך בדרכו ולא התייצב לעבודה. לכן, עוד טרם השימוע - בתאריך 23.5.16, התקיימה שיחת בירור נוספת (שיחת בירור מס' 3). יצוין, כי בין שתי שיחות הבירור לא התייצב העותר ולו ליום עבודה אחד. במעמד שיחת הבירור מסר העותר למפקח כי לא התייצב משום שסבתו נפטרה, הבטיח שישלח אישור בנדון, ציין כי לא התעורר בזמן והבטיח כי יחזור לעבודות השירות. העותר לא עמד בהבטחתו.

בתאריך 20.7.16, במעמד השימוע כשעומת עם הנתונים שהובאו לעיל וכן כשעומת עם הנתונים אודות ימי העבודה המועטים בהם התייצב (בחודש 3/16 - לא התייצב כלל לעבודה; בחודש 4/16 - עבד 2 ימים בלבד; בחודש 5/16 - עבד 2 ימים בלבד; בהמשך - לא התייצב כלל לעבודה), מסר: **"הכל נכון כל מה שהמפקח אומר. אני חייב הרבה כסף להוצאה לפועל ואני חייב לעבוד כדי להחזיר את הכספים ולכן לא יכול להגיע לע"ש"**.

על רקע האמור לעיל, החליט מפקד מחוז צפון בשב"ס, בתאריך 31.7.16, על הפסקת עבודות השירות.

4. 3 טענות עיקריות בפי העותר במסגרת העתירה:

הראשונה, כי הסיבה לאי התייצבותו לעבודות השירות היתה דיכאון ממנו סבל על רקע בעיותיו הנפשיות. העותר צירף לעתירתו סיכום ביקור מתאריך 22.9.16 (3 ימים טרם הדיון בפניי בעתירה) ממנו עולה כי מסר לפסיכיאטרית בקופת החולים שבתקופה האחרונה מצב רוחו ירוד, הוא אינו מצליח להתעורר בבקרים וסובל מדיכאון מתמשך. עוד צירף העותר חו"ד פסיכיאטרית שניתנה בתאריך 26.8.14 (במסגרת ההליך הפלילי) ממנה עולה, בקצרה, כי בעבר סבל העותר מבעיית סמים ועבר תהליך גמילה ממושך יחסית. כמו כן, צירף מסמך לאקוני של חברת "ביקור רופא" ממנו עולה שבתאריך 19.7.16 התייצב בשעות הערב אצל רופא ומסר אודות כך שחש בדפיקות לב חזקות וכן כי הוא נמצא בדיכאון ולחץ נפשי. על רקע נתונים אלה, טען העותר כי הסיבה העיקרית לאי התייצבותו לריצוי עבודות השירות היא הדיכאון המתמשך ממנו הוא סובל.

השניה, כי הוא לא היה מיוצג בעת השימוע. נטען, כי על רקע מצבו הנפשי הבעייתי, היתה חובה לדאוג לכך כי הוא ייוצג על ידי סניגור.

השלישית, כי כליאתו מאחורי סורג ובריח - על רקע מצבו הנפשי הבעייתי ההליך הטיפולי-שיקומי; ועל רקע ההליך אותו הוא עובר במסגרת צו המבחן (שניתן במסגרת גזר הדין) - עשויה להביא לתוצאות קשות.

5. אין בידי לקבל את העתירה.

אכן, עולה שהעותר סובל מבעיות נפשיות כאלה ואחרות, ככל הנראה בהקשר לשימוש עבר בסמים ועל רקע נתוני האישיים. ואולם, לא עולה כי בעיות אלה הן שהובילו לאי התייצבותו לריצוי עבודות השירות. כפי שפורט בהרחבה לעיל, הסבריו של העותר לאי ההתייצבות היו אחרים - העותר טען כי לא היה לו איך להגיע למשרדי הממונה; טען שסבתו נפטרה וכן טען כי לא התייצב על רקע חובותיו והצורך שלו לעבוד. גם אם סבל העותר מדיכאון בנקודת זמן מסוימת הדבר אינו יכול להצדיק את אי התייצבותו מהלך חודשים רבים לריצוי עבודות שירות. אוסיף, כי הטענה בדבר אי יכולתו הנפשית להתייצב לעבודה כלל לא נטענה על ידו במסגרת שיחות האזהרה או השימוע ואף כיום אינה מגובה. כפי שהתייצב לשיחות האזהרה ולשימוע - יכול וצריך היה להתייצב לעבודה.

הטענה כי היתה חובה לקיים את השימוע בנוכחות בא כוחו, נדחית. אפנה לכך כי ב"כ העותר זומן לשימוע (ב"כ העותר אישר זאת במהלך הדיון בפניי - ר' דבריו בעמ' 2, שורה 6) וגם הסניגוריה הציבורית שהיתה מודעת לכלל נתוני סברה שאין לכך מקום. לגופו של עניין, איני סבור כי בנסיבות העניין היה לכך מקום - העותר נשאל שאלות ומסר להן תשובות. כפי שהובהר לעיל, העותר לא תלה מעולם את אי התייצבותו בבעיות הנפשיות.

משכך, אין לעותר להלין אלא על עצמו. מדובר במי שניתנו לו הזדמנויות רבות ביותר. העותר הוכיח במעשיו ומחדליו כי הוא אינו מתאים לריצוי מאסרו בעבודות שירות. לא התעלמתי מהבעיות הנפשיות וכן מהאינדיקציה שהוא סבל לטענתו מדיכאון, אך כאמור לא הובאה כל ראיה של ממש כי לאורך כל התקופה הממושכת לא יכול היה העותר להתייצב לעבודות השירות ולכל הפחות לפנות לממונה לבירור רפואי של סוגיה זו. עולה, כי העותר מעצים באופן מלאכותי את בעייתו הנפשית המסוימת ונתלה בה כדי לתרץ את אי התייצבותו לעבודות השירות. אפנה בנדון בשנית לסיבות שהעותר עצמו נתן לאי התייצבותו (חובות וכיוב').

כידוע, יש להתייחס לריצוי מאסר על דרך של עבודות שירות, להבדיל מריצוי מאחורי סורג ובריה, כסוג של פריבילגיה שיפוטית. ברע"ב 4249/16 טהא נ' הממונה על עבודות שירות, 12.7.16 נקבע כי: **"פריבילגיה זו מקימה ציפייה להתנהלות רצינית וראויה, והיא ניתנת לביטול מקום בו עולה כי הנאשם איננו מקבל על עצמו את האחריות הנלווית למסלול עונשי זה ולא מבצע את המוטל עליו"**.

סוף דבר, החלטת שב"ס היתה סבירה ואין מקום להתערב בה.

העתירה נדחית. העותר יתייצב למאסרו בבית מעצר קישון בתאריך **9.10.16** עד השעה 10:00 או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על הנדון לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפונים: 08-9787336, 08-9787377.

המזכירות תשלח עותק מהחלטה זו לצדדים ותוודא התייצבות העותר לריצוי מאסרו.

ניתן היום, כ"ה אלול תשע"ו, 28 ספטמבר 2016, בהעדר הצדדים.